

فرهنگ‌رزی

یک شنبه
۲۰آبان ۱۳۹۷
۳ ربيع الاول ۱۴۴۰
۸ صفحه/ شماره ۳۹۸۹

حکمت روز

پیامبر اکرم(ص):

تا وقتی مردم امر به معروف ونهی از منکر می کنند و یکدیگر را در نیکی و تقوا، یاری می‌رسانند، در خبر و نیکی اند، آن‌گاه که چنین نکنند، بر کت‌ها از آنان گرفته می‌شود و بعضی بر بعض دیگر مسلط می گردند و در زمین و در آسمان، هیچ یآوری نخواهند داشت.

تهذیب الاحکام(تحقیق خراسان)، ج ۶، ص ۱۸۱، ح ۳۷۳

مناجات

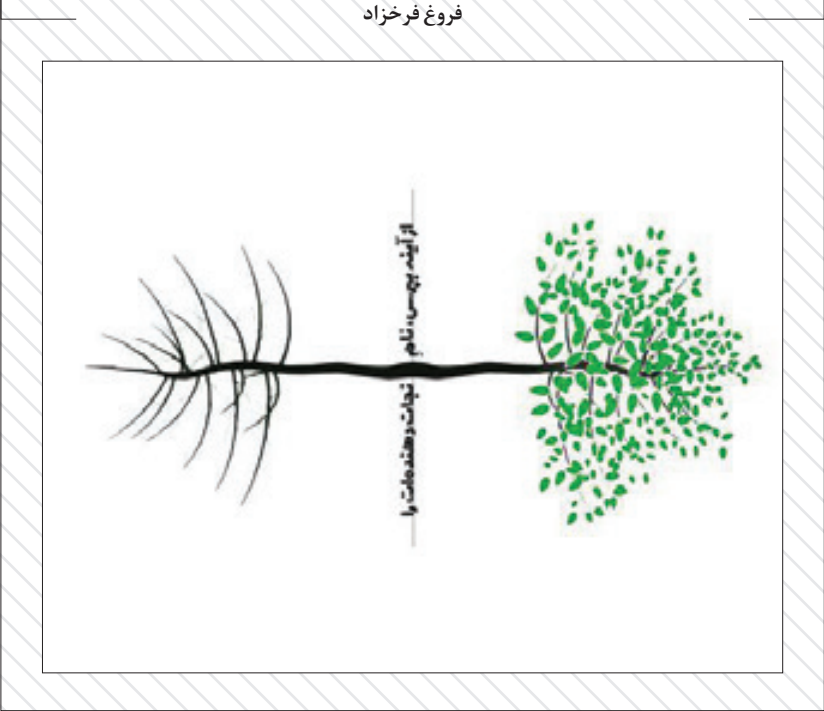
خواجه عبدا... انصاری

الهی!

تو آنی که از بنده ناسزا بینی و به عقوبت نشتابی

از بنده کفر می‌شنوی و نعمت از او باز نگیری و توبت و انابت بر او عرضه کنی و به پیغام خطاب خود او را باز خوانی و اگر باز آمد او را وعده مغفرت دهی پس چون با دشمن بد کردار چینی بدوستان نیکو کار چونی؟

باشاعران

مشهد

شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

رضا کیانیان با انتشار ویدئویی از مشکلات یک مادر برای تامین شیر خشک فرزندش در اینستاگرام، نوشت: «تراپم ادعای کند دارو مشمول تحریم ایران نیست، این یک دروغ بزرگ است. تحریم بانکی ایران یعنی هیچ کس در ایران نمی‌تواند برای هیچ کالا یی پول جابه‌جا کند، از دارو برای زنان و کودکان و بیماران تا لباس و…»

حکایت

پادشاهی عابدی را طلبید. عابد با خود فکر کرد که دوایی بخور د تا بدنش ضعیف و رنجور گردد تا نزد شاه قرب بیشتری بیابد. دارویی خور دو از اتفاق آن دارو ز هر آگین بود در نهایت موجب مرگش شد. آن که چون بسته دیدمش همه مغز / پوست پر پوست بود همچو پياز پارسایان روی در مخلوق / پشت بر قبله می‌کنند نماز چون بنده خدای خویش خواند / باید که به جز خدا نداند

حکایت های گلستان سعدی به قلم روان محمد محمدی اشتهاردی

دیالوگ

شیرین (طناز؛ طباطبایی): همیشه فکر می کردم، گذشته یک نقاشیه که هیچ مداد پاک کنی همراش نیست، ولی من اشتباه می کردم، من داشتم کم کم سعی می کردم همه چی رو ببخشم، همه چی رو فراموش کنم، حتی بدی هارو فراموش کنم، اما نشد، نتونستم نبینم، نتونستم نشنوم، نتونستم…

فیلم «هیس! دختر ها فریاد نمی‌زنند» کارگردان: پوران درخشنده

<div><div><div><div><div></div><div><div>Nishapur</div></div></div></div><div>نیشاپور</div>۱۸ ۵۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Quchan</div></div></div></div><div>قوچان</div>۱۵ ۲۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Sabzevar</div></div></div></div><div>سبزوار</div>۲۱ ۱۰۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Dargaz</div></div></div></div><div>درگز</div>۱۶ ۵۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>TorbatHeydarieh</div></div></div></div><div>تربت حیدریه</div>۱۸ ۵۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Torbatjam</div></div></div></div><div>تربت جام</div>۱۷ ۵۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Taybad</div></div></div></div><div>تایباد</div>۲۰ ۶۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Mashhad</div></div></div></div><div>مشهد</div>۱۶ ۶۲</div></div>
---	---	---	--	--	---	--	---

روزنامه خراسان روضی:
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیر مسئول: محمد سعید احدیان
سر دبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهیدصادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۳۵
تلفن: ۵۱-۳۷۶۳۴۰۰

به روایت تاریخ

غلامرضا آذری خاکستر

نقش استراتژیک «مشهد» به روایت ژنرال سایکس

به وسیله چاپارهای مورد اعتماد ارسال می داشتند. [۷]

● **گزارش های کسل کننده**

در هر یک از شهرهای خراسان که کنسولگری وجود نداشت، مأموران اگر دینته انگلستان که در هر یک از شهرهای خراسان که کنسولگری وجود نداشت، مأموران اگر دینته انگلستان که جاری بود. آب این جوی از چشمه ها تامين می شد، ولی کثیف بود برای شستشو و مقاصد دیگر به کار می رفت. خیابان ناهموار و فاقد سنگفرش بود، زمستان ها پُر از برف، بهار ها پُر از گل و لای و تابستان ها پُر از گرد و خاک بود و در دو سوی آن دکان ها قرار داشتند که زباله های خود را در جوی می ریختند. در آن زمان جمعیت مشهد حدود پنجاه هزار نفر بود و با ورود ژنرالانی از بین النهرین، هند، افغانستان، قفقاز و ترکستان دو برابر می شد. [۵]

● **ملاقات با آصف الدوله و تلاش برای ایقا**

سایکس پس از ورود به مشهد ضمن ملاقات با آصف الدوله والی خراسان روابط دوستانه ای با وی و سایر مقامات مشهد برقرار کرد. پس از این که در آن ایام شایعه بر کناری والی خراسان قوت گرفت، سایکس در خاطر تنش ضمن اشاره به این موضوع به والی را هکاری ارائه داده است: «در همه جا شایع شده است که ولیعهد(محمد علی میرزا) در صدد بر کناری آصف الدوله است، لیکن اگر آصف الدوله نتواند هنگام بازگشت شاه از اروپا به تهران در این جایک شلوغی به راه اندازد، شاه مجبور می شود فرمان عزل او را لغو کند تا آصف الدوله بتواند قدرت لازم را برای فرونشاندن آشوب داشته باشد.»

سایکس از طریق مأمورانش اطلاع یافت که مجاهدین مشروطه در صدد تاسیس نیروی چریکی هستند. وی بیم از آن داشت که آصف الدوله دستور بازداشت این انقلابیون با قوه را صادر کند که اقدامی فاجعه آمیز بود. بنابراین به او پیشنهاد کرد آنان را به اقامتگاه خود دعوت و آنان را متقاعد کند به جای این که نیروی چریکی تاسیس کنند، به تاسیس یک شرکت تعاونی برای خرید چرخ های نخریسی همت گمارند. از آن تاریخ تا مدتی مزاحمتی از آنان دیده نشد و ساکت شدند. [۶]

● **یک بازی بزرگ**

«بازی بزرگ» عنوانی است که به رقابت های سیاسی و نظامی دو امپراتوری بزرگ بریتانیا و روسیه تزاری در آسیای مرکزی داده شده است. مشهد نیز از این بازی بی نصیب نبوده است. نخستین و فوری ترین کار کنسول انگلیس در مشهد، جمع آوری اطلاعات در باره فعالیت روس ها در آسیای مرکزی و زیر نظر گرفتن حرکت روس ها به سوی هند بود. جاسوسان غیررسمی و محلی بی آن که مورد توجه قرار گیرند، میان انبوه ژنرالانی که از سمرقند و بخارا، باکو و بغداد، افغانستان و ماورای آن برای زیارت مرقد امام رضا(ع) می آمدند، فعالیت می کردند.

در پایگانی عمومی اسناد انگلستان پروده ای تحت عنوان «بازی بزرگ مشهد» وجود دارد که محتوی صورت حساب های ماهانه پرداخت پول به این اشخاص است که در سراسر ترکستان پخش بودند.

برخی از این خفیه نویسان گزارش های خود را خودشان حمل می کردند و دیگران برای زیارت مرقد امام رضا(ع) می آمدند، فعالیت می کردند.

در این دنیا، همه چیز دست خود آدم است، حتی عشق، حتی جنون، حتی ترس... آدمیزادی می تواند اگر بخواد کوه ها را جابه جا کند... می تواند آب ها را بخشکاند... می تواند چرخ و فلک را به هم بریزد... آدمیزاد حکایتی است، می تواند همه جور حکایتی باشد؛ حکایت شیرین، حکایت تلخ، حکایت زشت... و حکایت پهلوانی!

بدن آدمیزاد شکننده است، اما هیچ نیرویی در این دنیا، به قدرت نیروی روحی او نمی رسد، به شری طه که

اراده و وقوف داشته باشد!

بریده کتاب

<div><div><div><div><div></div><div><div>Nishapur</div></div></div></div><div>نیشاپور</div>۱۸ ۵۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Quchan</div></div></div></div><div>قوچان</div>۱۵ ۲۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Sabzevar</div></div></div></div><div>سبزوار</div>۲۱ ۱۰۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Dargaz</div></div></div></div><div>درگز</div>۱۶ ۵۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>TorbatHeydarieh</div></div></div></div><div>تربت حیدریه</div>۱۸ ۵۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Torbatjam</div></div></div></div><div>تربت جام</div>۱۷ ۵۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Taybad</div></div></div></div><div>تایباد</div>۲۰ ۶۲</div></div>	<div><div><div><div><div></div><div><div>Mashhad</div></div></div></div><div>مشهد</div>۱۶ ۶۲</div></div>
---	---	---	--	--	---	--	---

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
روابط عمومی: ۰۹۱۱۱-۵۱۳۷۰۰
نمار تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۳۶۵۰۱

نمار دبیر خانه: ۵۱۳۷۶۳۴۳۹۵
پذیرش آگهی و اشتراک: ۵۱۳۷۰۱۰
پيامك: ۲۰۰۰۹۹۹

اعتمادان و عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

نگاهی به چرایی فراز و فرود هادر اقتصاد امروز ایران

وضعیت امروز اقتصاد ایران را می توان از طریق تحولات صورت گرفته در معرف های شاخص های اقتصادی هم مورد بررسی قرار داد. این معرف ها با نگاه سلبی عبارتند از: وضعیت تورم، بیکاری، رکود کسادى در رشد تولید ملی و نبود توازن در توزیع در آمد ملی و ثروت، کسری و نبود توازن در تجارت و اقتصاد خارجی است. استادان علوم اقتصادی، اجتماعی و سیاسى فرهنگى کشور مان طى دهه های گذشته به طرق مختلف اوضاع را بر سرى و کم و بیش مورد نقد قرار داده اند. با وجود این به نظر می رسد که تفکرات و نقد های علمى بی اثر یا کم اثر بوده اند.

از میان این ثبات اقتصادى با ثبات سطح عمومى قیمت هاو به عبارت واضح تر فقدان تورم سطح قیمت ها همراه با ثبات و امنیت در شرایط محیطى فعالان اقتصادى از مهم ترین معرف ها به شمار می آیند زیرا که آثار مثبت و شتاب دهنده ای بر تحولات دیگر معرف های اقتصاد کلان مانند توزیع عادلانه در آمد ملی، بهبود تجارت خارجی و رشد سرمایه گذارى و اقتصادى باقى می گذارند. شواهد علمى تجربى کشور های پیشرفته ثابت می کند این کشور ها در تعارض اهداف کلان مانند رکود (حتى کسادى) و تورم، اولویت را به رکود داده اند لذا از تورم بیشتر جلوگیری کنند. موضوع مالیات گیرى تورمى حکومت ها از طریق افزایش بى حد و حصر مخارج دولت ایجاد کسرى بودجه و تامين آن از طریق چاپ پول (Monetary Spending Policy) و تحمیل تورم به مردم موضوعى است که کشور های پیشرفته و صنعتى حداقل در نیم قرن گذشته به طور جدی از آن اجتناب کرده اند. جالب آن است که مصیبت منابع بیمارى هلندى نیز کشور های نفت خیز مانند ایران را آوادار به چاپ پول بى حد و مرز می کند که اگر به کسرى بودجه ظاهرى ندارند ولی نتیجه آن چاپ پول، افزایش نقدینگی، ایجاد قدرت خرید و رفاه کاذب در جامعه و در نهایت تورم و صنعت زدایی در کشور است. بدینستى نگاهی هر چند کوتاه به وضعیت تورم و نوسانى بودن آن در تجربه ایران، بیندازیم. در دهه اول انقلاب و دوران جنگ هشت ساله اتفاقا رشد نقدینگی در محدوده ۱۷ درصد رقم خورد که در مقایسه با دهه های بعد و معدل چهار دهه یعنی ۲۲ درصد مناسب تر بود، اگر چه این رقم نیز به نوبه خود موجب تورم های دورهمی را فراهم کرد. بر نامه نویسان پنج ساله اول اگر چه رشد نقدینگی را بسیار اندک و متناسب با رشد اقتصاد در گفته بودند

ولیکن رشد نقدینگی هر ساله چندین برابر هدف برنامه رقم خورد که حاصل آن امواج متلاطم تورم های دورهمی بود. سازمان مدیریت و بر نامه ریزی برای تمام های سال برنامه دوم رشد نقدینگی ۱۲ درصد اهداف گذاری کرد که این نیز زیر دست و پای ترخ های واقعی رشد نقدینگی، لگدمال و به تورم های افسار گسیخته منجر شد. در برنامه های پنج ساله بعدى نیز این نکته حائز اهمیت بود که رشد نقدینگی نه تنها تعدیل نشد بلکه عملا روندو گرایش افزایشی پیدا کرد و مضافا ستار آن نیز دگرگون شد. نقدینگی های اولیه که داراى نسبت نزدیک به ۹۰ درصد اسکناس، مسکوک و سپرده های جارى و حدود ۱۰ درصد شبه پول شامل سپرده های دیدارى میان و طویل المدت بودند به معکوس خود یعنی نزدیک به ۹۰ درصد شبه پول و حدود ۱۰ درصد اسکناس، سکه و سپرده های دیدارى تغییر کرد دنیا به زبان

بسیار ساده، یک درصد از سپرده گذاران صاحب ۷۰ درصد نقدینگی کشور شدند و نتیجه آن ها به ظرفیت های باقوه بسیار بالایی برای نقل و انتقالات جریان های پولی و مالی کشور دست یافتند. مادر چند ماه گذشته منتهى به مهر ماه امسال شاهد بزرگ ترین موجات پولی و ارزى کشور در طول دوره انقلاب بودیم. تحرکات پولی بانکی کشور نرخ ارز و طلا را به از قانم نجومى چندین برابى افزایش داد که با خود تورم ناگهانی و ناخواسته کل محصولات تولیدی کشور و به خصوص محصولات دارائی، و... را فراهم کرد. عواملی که در این فرایند نقش آفرینی کردند در نهایت، چالش های هم اکنون در اقتصاد کشور را تشکیل می دهند عبارتند از: ۱. ادامه وضعیت تنش و ستیز در مناسبات بین المللی ایران، شدت یافتن تحریم های پولی، بانکی و اقتصادى ایران. ۲. نبود ثبات و امنیت کافی در شرایط محیطی فعالان اقتصادى یک چالش اساسى و معمرى در اقتصاد ایران را به وجود آورده است تا تولید کنندگان نتوانند نقش بنیادى خود را در رشد و توسعه اقتصادى ایران بارى و با عرصه و رشد تولیدات خود از تورم قیمت ها جلوگیری کنند.

۳. در نهایت، اقتصاد ایران در بازار های پولى ارزى به یک بازار انحصار دو جانبه نزدیک شده است. اقتصاد تک محصولى ایران به شدت وابسته به امد های ارزى حاصل از صادرات نفت است بنابراین بانک مرکزی دارى وضعیت انحصارى بوده و تنها عرضه کننده ارز در ایران است. به این ترتیب، تحریم های همه جانبه امریکادر امد ها و مبادلات ارزى ایران را خدشه دار کرده است که حاصل آن سیاست صرفه جویانه بانک مرکزی ایران را موجب می شود. در مقابل، متقاضیان ارز نیز با شبکه ای مقتدر و بانفوذ و با در اختیار داشتن ۷۰ درصد نقدینگی کشور می توانند خرید های هنگفت چند صد هزار میلیاردی انجام دهند و نرخ ارز و طلا را به طور نجومى ظرف مدت کوتاهی بالا ببرند و معاملات پر سود با آورده اى را رقم زنند.

۴. جالب است که دولت نیز از وضعیت انحصار دو جانبه عرضه و تقاضا منتفع می شود و می تواند بسیاری از مشکلات، التزامات و بدهى های چند صد میلیاردى خود را به نظام بانکی، بیمه انکاران و صندوق های باز نشتى و تامين اجتماعى و... پرداخت کند.

۵. مادر یان، به طور ناخواسته به موضوع اولیه این گزارش یعنی مالیات گیرى از طریق ایجاد تورم برگشت کرده ایم. به این ترتیب و در نهایت به یک نتیجه گیرى بسیار ساده و ابتدایى می رسمیم: قدرت های حاکم تصمیم گیرنده در ایران همه چیز را برابى رشد، عمران و توسعه اقتصادى ایران از قدرت تا ثروت و در اختیار دارند. تاریخ در انتظار است تا نوع بهره بردارى از این قدرت اقتصادى و سیاسى را مورد ارزیابى و قضاوت قرار دهد.